

სამეფო ხელისუფლება ადრე შუა საუკუნეების საქართველოში,
ისტორიოგრაფიული და მეთოდოლოგიური ასპექტები

გიორგი მენაფირე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარმოდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე შუა საუკუნეების კვლევების მაგისტრის
ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად*

შუა საუკუნეების კვლევები (ენა, ლიტერატურა, ისტორია, ფილოსოფია,
ხელოვნების ისტორია, რელიგია)

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ბეჟანია ჯავახია, სრული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2019

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და
ხელოვნების ფაკულტეტის დეკანს, ბატონ გიორგი გვალას
ამავე ფაკულტეტის შუა საუკუნეების კვლევების
მაგისტრანტის გიორგი მენაფირეს

განაცხადი

ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარგნილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

გიორგი მენაფირე

2019

აბსტრაქტი

სამაგისტრო ნაშრომი „სამეფო ხელისუფლება ადრე შუა საუკუნეების საქართველოში, მეთეოდოლოგიური და ისტორიოგრაფიული ასპექტები“, არის მცდელობა რომ მოახდინოს რეკონსტრუქცია ადრე შუა საუკუნეების საქართველოში სამეფო ხელისუფლების ლეგიტიმაციის მთავარი მახასიათებლებისა.

ნაშრომი ეყრდნობა ერთის მხრივ ქართულ საისტორიო ნარატიულ წყაროებს, მეორეს მხრივ ქართველ და უცხოელ მეცნიერთა ნაშრომებს.

ნაშრომში შესწავლილია შემდეგი საკითხები: „მეფეთა ცხოვრების“ და ვახტანგ გორგასლის ცხოვრების“ ავტორის და დათარიღების პრობლემა, სიზმრისეული გამოცხადება, როგორც მეფეთა ღვთაებრივი გამორჩეულობის ნიშანი, მირიანის და ვახტანგის სამეფო ლეგიტიმაციის ქრისტიანული და სასანიდური ასპექტები, წმინდა მეფეების დასავლური კონცეპტი და ქართლის მეფეები.

ვფიქრობ ნაშრომი საინტერესო ცნობებს შეიცავს ადრე შუა საუკუნეების საქართველოს სამეფო ხელისუფლების თემით დაინტერესებული პირთათვის.

ძირითადი საძიებო სიტყვები: ფარნავაზი, მირიანი, ვახტანგი, სამეფო ხელისუფლების ლეგიტიმაცია, ეთნიე, წმინდა მეფე, ადრე შუა საუკუნეების სამეფო ხელისუფლება.

Abstract

The research paper “Kingship in Early Medieval Georgia, Methodological and Historiographical Aspects” attempts to reconstruct characteristics of legitimacy of kingship in early medieval Georgia.

The paper analyses Georgian historical narrative sources on one hand and works of Georgian or foreign scientists on the other.

Following important issues have been studied: Problems of dating of historical sources “Life of Kings” and “Life of Vakhtang Gorgasali”, Revelations through dreams as a sign of divine nature of Kingship, Christian and Sassanid aspects of legitimacy of Mirian and Vakhtang, Kings of Kartli and Western concepts of Holy Kings.

The research paper contributes to the study of early medieval kingship in Georgia.

Key words: Parnavaz, Mirian, Vakhtang, Legitimacy of Kingship, Ethnicity, Holy King, Early medieval kingship.